

334.5 (471) 1988" Pörki-Satakunta

KESKI-SATAKUNNAN OSUUSLIIKE RL

TOIMINTA- JA TILIKERTOMUS
VUODELTA 1938

44478.

Keski-Satakunnan Osuusliikkeen r.l.

varsinainen

KEVÄTKOKOUS

pidetään Kiikan Työväenyhdistyksen talossa maaliskuun 25 p:nä 1939 kello 13.

Kokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

1. Esitetään johtokunnan laatima toiminta- ja tilikertomus sekä hallintoneuvoston ja tilintarkastajain siitä antama lausunto.
2. Vahvistetaan tilinpäätös.
3. Päätetään vastuuvapauden myöntämisestä johtokunnalle ja hallintoneuvostolle sekä muista toimenpiteistä, joihin osuuskunnan kuluneen vuoden hallinto ja siitä annettu kertomus saattaa antaa aihetta.
4. Päätetään ylijäämän käyttämisestä.
5. Päätetään osuuskunnan sääntöjen muuttamisesta.
6. Päätetään kiinnelainojen ottamisesta seuraaviin osuuskunnan omistamiin kiinteistöihin: Päämyymälään, Kauvatsan myymälään ja Leipomoon.
7. Keskustellaan KKn edustajakokouksessa esille tulevista asioista.
8. Keskustellaan hallintoneuvoston ja osuuskunnan jäsenten esittämistä asioista.

Kiikassa helmikuun 19 p:nä 1939.

VÄINÖ OJALA.

Hallintoneuvoston puheenjohtaja.

Aluekokoukset:

Kiikoisissa	maaliskuun 19 p:nä kello 10	myymälähuoneustossa
Sääkskoskella	» 19 » » 12 »	
Kauvatsalla	» 19 » » 14	työväentalossa
Illossa	» 19 » » 17	myymälähuoneustossa
Karkussa	» 22 » » 19	työväentalossa
Tyrväässä	» 23 » » 19 »	

KESKI-SATAKUNNAN OSUUSLIIKE R.L.

TOIMINTA- JA TILIKERTOMUS

VUODELTA 1938

TALOUSTILANNE SUOMESSA V. 1938.

Suhdannekehitys maassamme vuoden 1938 aikana jäi jossakin määrin epämääräiseksi, pääsuunnan kuitenkin ollessa laskeva. Varsinkin vientiteollisuus joutui kärsimään vuoden aikana alenevista hinnoista ja voinvientiä lukuunottamatta vientimäärienkin vähenemisestä. Sen sijaan kotimarkkinateollisuus ja varsinkin rakennustoiminta kehittyivät verraten edullisesti. Viennin määrä oli vuonna 1938 11 % alempi kuin edellisenä vuonna. Hintataso sen sijaan oli keskimäärin 1 % korkeampi. Tästä johtuen pieneni viennin kokonaisarvo kuluneena vuonna n. 10 %. Tuonnin määrä oli vuonna 1938 miltei tarkalleen sama kuin edellisenä vuonna, mutta hinnat olivat viime vuonna keskimäärin runsaasti 7 % alemmat kuin edellisenä vuonna ja tästä johtuen myöskin tuonnin kokonaisarvo jäi vuonna 1938 runsaasti 7 % edellisen vuoden tasoa alhaisemmaksi. Kauppatase, joka vuonna 1937 vielä oli 73 milj. markalla vientivoittoinen, muuttui viime vuonna 181 milj. markalla tuontivoittoiseksi. Siitä huolimatta maksutaseen, joka vuonna 1937 oli 730 milj. markalla tulovoittoinen, on vuonna 1938 edelleenkin laskettu olevan tulovoittoinen 300 milj. markalla.

Maamme sisäinen tukkuhintain kehitys, jossa käänne tapahtui jo vuoden 1937 keväällä ja käänös laskevaan suuntaan saman vuoden syksyllä, on vuoden kuluessa yhä jatkunut alenevaan suuntaan. Suurin on hintojen lasku ollut vientitavaroissa, joissa se on 20 %, sen jälkeen tuontitavaroissa, joissa lasku on ollut 12 %, kotimarkkinatavarain hinnan laskun ollessa vähäisemmän eli 4 %. Hintojen lasku näyttää kuitenkin pysähtyneen syyspuolella, minkä jälkeen kehitys on ollut jokseenkin tasaista. Elin-kustannusindeksi nousi edelliseen vuoteen verraten n. 3 % pääasiassa vuokrien nousun johdosta ravintokustannusten pysyessä jokseenkin ennallaan.

Rahatilanne on kuluneena vuotena edelleenkin pysynyt helppona, vaikkakin lievää kiristymistä on ollut havaittavissa vuoden loppupuolella. Rahalaitosten ottolainaus on edelleen kasvanut enemmän kuin luotontarve, joten pankkien kassat paisuivat yhä suuremmiksi. Viimeisen neljänneksen alkaessa

tässä suunnassa kuitenkin tapahtui käänös lisääntyneen tal-
letusten ottojen johdosta.

Sato oli kuluneena vuonna suurempi kuin koskaan aikaisem-
min. Vuonna 1937 sadon arvo arvioitiin 7.600 milj. markaksi.
Viime vuoden sadon arvo lasketaan n. 8.000 milj. markaksi eli
400 milj. markkaa suuremmaksi kuin edellisenä vuonna.

Kotimaankauppa lisääntyi vielä viime vuodenkin aikana,
hintojen alenemisesta huolimatta. Suomen Pankin tilaston
mukaan lisääntyi 9 suurimman tukkuliikkeen, joihin osuustoi-
minnallisetkin tukkuliikkeet kuuluvat, myynti 6,5 %. Edistys-
mielisten osuuskauppojen myynti lisääntyi 12,7 % ja OTKn
myynti 9,2 %.

Maamme talouselämän tulevaisuuden näköalat eivät tällä
hetkellä näytä erittäin valoisalta. Englannissa, joka suurimpana
puu- ja karjataloustuotteidemme ostajana oleellisesti vaikuttaa
meidän taloustilanteeseemme, ei ole taloustilanteen paranemisen
merkkejä näkyvissä. Puutavaran kantohinnat laskivatkin vuoden
kuluessa n. puolella ja saatujen tietojen mukaan nousee tänä
talvena hakattavan ja ajettavan puutavaran määrä vain 58,3
%:iin edellisen talven vastaavasta määrästä. Tämä merkitsee
varsinkin maaseudulla, mutta myös teollisuuskeskuksissa asuvan
väestön ostokyvyn huomattavaa vähenemistä. Paikoittain voi-
makkaasti toimiva rakennusteollisuus sitä vastoin yhä edelleen
antaa osalle väestöstämme tuloja. Osuuskauppojen on todennäköi-
sesti jälleen valmistauduttava ottamaan vastaan huonompia
aikoja.

LIIKKEEMME TOIMINTA V. 1938.

Vaikka liikkeemme jo edellisenä vuonna saavutti lähes 50 %
myynninlisäyksen ja kertomusvuonna ei uusia myymälöitä
avattu, nousi myynti vielä yli 1/2 milj. markkaa edellisestä vuo-
desta. Tulosta voimme pitää tyydyttävänä, kun otamme huo-
mioon, että hintataso on vuoden ajalla jonkun verran laskenut.

Yksityiskohtaisemmin selviää osuusliikkeemme toiminta seu-
raa vasta:

JÄSENISTÖ.

Uusia jäseniä liittyi osuuskuntaamme viime vuoden aikana
enempi kuin milloinkaan aikaisemmin sitten perustamisvuoden
1906 jälkeen. Tähän vaikutti se, että liikkeemme otti tehokkaasti
osaa koko maan edistysmielisissä osuuskaupoissa loka—marras-

kuun aikana järjestettyyn jäsenhankintarynnäkköön. Rynnäkön
aikana järjestettiin jäsenhankintakilpailut jäsenten ja myöskin
myymäläin välillä.

Myymäläin välisen hankintakilpailun tulos oli:

I Kouvatsan myymälä	3 pist.
II Kiikoisten	» 8 »
III Tyrvään	» 11 »

Jäsenten suorittaman hankintakilpailun tulos oli:

I Lauri Virtanen, Kouvatsa	21 uutta jäsentä
II Paavo Lähtenmäki	» 12 » »
III Väinö Ojala, Tyrvää	10 » »

Lisäksi annettiin kohokuvajäljennös KOLn patsaasta jokai-
selle 5 uutta jäsentä hankkineelle, saaden kohokuvan 14 henkilöä,
ja 3 uutta jäsentä hankkineelle KOLn lippu, jonka sai 12 henkilöä.
Rynnäkön aikana liittyi liikkeeseemme 146 uutta jäsentä.

Koko vuoden aikana liittyi osuuskuntaamme 192 uutta
jäsentä. Paikkakunnalta poismuuton ja muiden syiden vuoksi
erosi 9, kuoleman kautta eroamaan joutui 5 sekä erotettiin 8.
Jäsenmäärä lisääntyi 170 jäsenellä ollen se vuoden lopussa 887
jäsentä.

Jäsenten ammattiryhmittely on seuraava:

	Miehiä	Naisia	Yht.
1. Tilallisia	58	13	71
2. Pienvilj. ja torppareita	70	18	88
3. Maataloustyöväkeä	131	31	162
4. Virkamiehiä ja suurliikkeenharjoittaj.	—	1	1
5. Pikkuliikkeenharjoittajia ja konttor.	56	18	74
6. Teollisuus- ja kaupunkityöväkeä ..	390	71	461
7. Muuta työväkeä	4	3	7
8. Vap. ammattien harjoittajia	—	1	1
9. Muita	3	5	8
10. Ryhmäjäseniä	—	—	14
	712	161	887

LIIKETOIMINNAN LAAJENNUKSET.

Jo parin vuoden ajan vireillä ollut leipomon perustamis-
kysymys tuli toteutetuksi kertomusvuoden aikana siten, että
liikkeemme osti leipuri J. Niemelältä Tyrväällä sijaitsevan lei-

pomon kesäkuun 11 p:nä. Leipomo alkoi toimintansa liikkeemme lukuun heinäk. 4 p:nä.

Muissa toimipaikoissa ei ole tapahtunut suurempia muutoksia. Tyrvään pitäjän Marttilan kylässä toiminut jakamo lopetettiin maaliskuussa ja heinäkuussa avattiin jakamo edellämaitun leipomon yhteydessä.

Vuoden päättyessä oli liikkeellämme toiminnassa 8 myymälää, 8 jakamo ja leipomo.

LIKEVAIHTO.

Vuoden myynti oli mk 6.638.759:95. Lisäystä edellisen vuoden myyntiin verrattuna oli mk 522.158:82 eli 8,53 %.

Eri kuukausien osalle jakautui myynti seuraavasti:

Tammik.	392.557:70	lis.	78.228:60	eli	24,88%
Helmik.	442.808:85	»	79.034:95	»	21,72 »
Maalisk.	492.473:50	»	34.960:35	»	7,64 »
Huhtik.	520.924:20	»	6.022:—	»	1,17 »
Toukok.	546.266:63	»	6.251:78	»	1,16 »
Kesäk.	617.182:13	»	83.621:98	»	15,67 »
Heinäk.	575.170:47	»	23.133:62	»	4,19 »
Elok.	624.111:25	»	63.036:05	»	11,23 »
Syysk.	557.501:40	»	46.429:90	»	9,08 »
Lokak.	556.697:28	»	24.588:93	»	4,62 »
Marrask.	543.808:63	»	35.564:60	»	7,00 »
Jouluk.	769.257:91	»	41.286:06	»	5,67 »

Yhteensä 6.638.759:95 lis. 522.158:82 eli 8,53 %

Eri toimipaikkain kesken jakautui myynti seuraavasti:

N:o	Myymälä				
1	Kiikka	1.587.823:60	lis.	97.455:15	eli 6,54 %
2	Kiimajärvi	252.314:75	väh.	33.622:75	» 11,76 %
3	Kauvatsa	1.320.968:80	lis.	112.376:25	» 9,3 »
4	Illo	478.958:75	»	91.328:15	» 23,56 »
5	Karkku	728.154:15	»	50.089:40	» 7,38 »
6	Tyrvää	858.076:45	väh.	205.359:45	» 19,31 »
7	Sääkskoski	600.142:75	lis.	121.990:—	» 25,51 »
8	Kiikoinen	204.955:80	väh.	13.078:75	» 6,00 »
	Leipomon tukkumyynti	116.272:25	lis.	116.272:25	» 100,00 »
	Varaston	491.092:65	»	184.708:57	» 60,29 »

Yhteensä 6.638.759:95 lis. 522.158:82 eli 8,53 %

Eri kuntien osalle jakautui myynti seuraavasti:

Kiikan kunnan	2.319.097:10	eli	34,93 %	ed. v.	35,38 %
Kauvatsan »	1.921.111:55	»	28,94 »	» »	27,58 »
Tyrvään »	858.076:45	»	12,93 »	» »	17,38 »
Karkun »	728.154:15	»	10,97 »	» »	11,09 »
Kiikoisten »	204.955:80	»	3,08 »	» »	3,56 »
Tukkumyyntit	607.364:90	»	9,15 »	» »	5,01 »
	<u>mk 6.638.759:95</u>		<u>100,00</u>		<u>100,00</u>

LEIPOMO.

Liikkeemme ensimmäinen tuotantolaitos leipomo aloitti, kuten jo aikaisemmin on mainittu, toimintansa heinäkuun 4 p:nä. Heti ensi päivästä lähtien on leipomon toiminta ollut harvinaisen hyvä, niin että se on maaseutuosuuskauppain leipomoista suu-
rimpia koko maassa.

Leipomon valmistus eri kuukausina on ollut seuraava:

Heinäk.	53.137:95
Elok.	59.628:20
Syysk.	48.077:10
Lokak.	43.747:70
Marrask.	38.816:95
Jouluk.	34.924:25
	<u>Yhteensä 278.332:15</u>

Eri leipäryhmien kesken jakaantui valmistus seuraavasti:

Ruokaleipää	105.766:20	eli	38,0 %
Kahvileipää	113.559:55	»	40,8 »
Sokerileipää	59.006:40	»	21,2 »
	<u>Yhteensä 278.332:15</u>	eli	<u>100 %</u>

Tuotannosta myytiin omissa toimipaikoissa mk 162.985:75 eli 58,55 %, jälleenmyyjille mk 115.346:40 eli 41,45 %.

Kun leipomon valmistus oli näinkin suuri, hankittiin sinne heti taikinanpaloittelu- ja -sekoituskoneet.

TAVARAIN HANKINTA.

Suurin osa tavaroista on ostettu OTKn välityksellä. Eri myyjien kesken jakaantuivat ostot seuraavasti:

OTK:lta	4.481.801:44	eli	73,68 %	ostoista
KK:lta	45.318:90	»	0,77	» »
Osuuskaupoilta	59.590:—	»	0,98	» »
Yksityisiltä	237.383:30	»	3,90	» »
Käteisostot	1.259.032:23	»	20,70	» »
	<u>mk 6.083.125:87</u>	eli	100,00 %	ostoista

Eri tavararyhmiä hankittiin seuraavasti:

Ravinto- ja nautintoaineita	4.214.170:56	69,28 %
Taloustavaroita	129.884:67	2,14 »
Lyhyttavaroita	69.580:91	1,14 »
Rautateoksia ja rakennustarpeita	994.819:41	16,35 »
Tekstiili- y.m. teollisuustuotteet	482.009:47	7,92 »
Jalkineita ja nahkateoksia	192.660:85	3,17 »
	<u>mk 6.083.125:87</u>	100,00 %

SÄÄSTÖKASSA:

Säästökassan talletukset lusääntyivät korkojen kanssa mk 110.283:71.

Seuraavasta laskelmasta selviää säästökassan kehitys:

Talletukset 1/1 —38	565.899:53
Talletettu 350 erässä	288.157:—
Nostettu 255 »	203.328:48
Korkoa liitetty pääomaan	25.455:19
Talletukset 31/12 —38	<u>676.183:24</u>

Vastakirjoja oli käytännössä 1/1 —38	345
» avattu	36
» lopetettu	23
» käytännössä 31/12 —38	<u>358</u>

KIINTEISTÖT:

Kertomusvuoden aikana hankittiin liikkeellemme uusia kiinteistöjä seuraavasti:

Leipomo Tyrväälle 150.000:—, lisätontti Kauvatsalle 10.500:—, myymälän ja asunnon lisärakennus Sääkskoskelle 23.700:— sekä muita pienempiä lisäyksiä ja korjauksia. Kaikkiaan käytettiin kiinteistöjen lisähankintaan ja laajentamiseen mk 194.970:75,

minkä lisäksi kiinteistöjen korjauksiin on käytetty 10.585:35, mikä summa on kirjattu kulunkitilille. Tilinpäätöksessä poistettiin kiinteistöjen arvosta mk 24.970:75, jolloin kirjanpitoarvoksi jäi mk 525.000:—.

KALUSTOT:

Uutta kalustoa ja koneita hankittiin seuraavasti:

Leipomoon paloittelu- ja taikinakoneet moottoreineen sekä muuta kalustoa 32.513:50. Tyrvään myymälään uusi kalusto 11.000:— Sääkskoskelle uutta kalustoa, automaattivaaka ja tasasuuntaja 7.000:—, Karkkuun, Kiikkaan ja Kauvatsalle sähkökahvimyllyt 10.000:—, konttoriin viljan kosteus- ja painonmääraamiskojeet, laskukone, kirjoituspöytä 11.700:—. Kaikkiaan on kalustojen lisäyksiin ja uusimisiin käytetty mk 86.900:20, mistä summasta on kulunkitilille kirjattu mk 11.085:—.

Kalustojen arvoista poistettiin tilinpäätöksessä mk 20.815:20, jätään niiden kirjanpitoarvoksi mk 125.000:—.

PALOVAKUUTUKSET.

Liikkeemme omaisuus on palovakuutettu Keskinäisessä Palo- ja Tapaturmavakuutusyhtiö Kansassa seuraavasti:	
Tavaravarastot ..	1.748.000:—, kirjanpitoarvo 1.408.134:—
Kiinteistöt	688.000:— » 525.000:—
Kalustot	212.000:— » 125.000:—
	<u>mk 2.648.000:—, kirjanpitoarvo 2.058.134:—</u>

HUOLTOTOIMINTA.

Henkilökuntamme on ollut ryhmä- ja tapaturmavakuutuksessa. Jäsenet hautausapuvakuutuksessa. Kumminlahjoja on jaettu 52 vaatekertaa. Vakuutettujen jäsentemme keskuudessa sattui seuraavat kuolemantapaukset: V. Virta, Tyrvää, H. Ilmari, Kiikka, V. Myllymäki, Kiikka.

VALISTUSTYÖ.

Jäsenkunnan keskuudessa on jatkuvaa valistustyötä tehnyt Kuluttajain Lehti, jota osuusliikkeen varoilla on tilattu 761 vkrt. Hallintoelinten jäsenille on tilattu Osuusliike-lehteä 12 vkrt. ja henkilökunnalle Työtoveri-lehteä 16 vkrt.

Aluejuhlia järjestettiin 7. Lisäksi toimeenpantiin 4 luentotilaisuutta n.s. »Perheenmäntien havaintotunnit», joissa luennoi talousopettaja Veera Havakka KK:sta.

Henkilökuntaamme osallistui opastuskursseille, joita oli järjestetty Raumalle ja Tampereelle.

Myymäläin henkilökunta on opiskellut »Taitava myyjä»-nimisen kirjan johdolla. Lisäksi nuoremmat toimihenkilöt suorittavat KKn kirjeellisiä kursseja.

Omia sivuja on julkaistu Kuluttajain Lehdessä sekä jaettu erilaisia lentolehtisiä.

N.M.-TOIMIKUNNAT.

Seuraavat henkilöt ovat kuuluneet N.M.-toimikuntiin:

Kauvatsalla: Aili Tasku pj., Alma Virkalevo, Tyyne Heino, Elli Kaski, Selma Heinonen, Elma Tähtinen ja Tuure Tähtinen.

Tyrväässä: Emmi Pohja pj., Naimi Heinonen, Saima Koivumäki, Esteri Salonen, Alli Kangas ja Kaarlo Kangas.

Karkussa: Siiri Järvinen pj., Bertta Antila, Lempi Pitkämäki, Inkeri Järvinen ja Matti Kuusisto.

Kiikoisissa: Suoma Vallin pj., Sylvi Peltonen, Anna Lehtonen, Anni Lehtinen ja Tilda Nokari.

Ompeluiltoja ja muita tilaisuuksia ovat toimikunnat järjestäneet 40, joissa on käynyt 2.174 henkeä.

HALLINTONEUVOSTO.

Osuuskunnan hallintoneuvostoon ovat kuuluneet Väinö Ojala, Kalle Pohja Tyrväältä, Yrjö Järvinen Karkusta, Frans Haanpää, Frans Salmela Kauvatsalta, Lauri Nokari Kiikoisista, Eino Jyränö ja Oskari Salminen Kiikasta.

Hallintoneuvoston puheenjohtajana on toiminut Väinö Ojala ja sihteerinä L. Mäntylä. Hallintoneuvosto on pitänyt 5 kokousta käsitellen niissä 34 asiaa.

JOHTOKUNTA.

Johtokuntaan ovat kuuluneet L. Mäntylä, Augusti Suuniittu ja Kalle Lehtinen. Johtokunnan puheenjohtajana on sääntöjen mukaan toiminut L. Mäntylä, joka myös on kirjoittanut johtokunnan pöytäkirjat.

Johtokunnan kokouksia on ollut 16 ja niissä on käsitelty 89 asiaa.

MYYMÄLÄNEUVOSTOT.

Myymäläneuvostoihin ovat kuuluneet:

Kiikassa: Eino Jyränö ja pj., Vilho Lehtinen, Sulo Viitanen, Kalle Leino ja Niilo Ruusunen.

Kiimajärvellä: Osk. Salminen pj., Kalle Virtanen ja Jaakko Pajunen.

Kauvatsalla: Frans Haanpää pj., H. Heino, Toini Andersson, Selma Heinonen, Vilho Seppälä ja Paavo Lähteenmäki.

Illossa: Kalle Välimäki pj., Eero Heinänen, Jalmari Laine ja Kalle Heikkilä.

Karkussa: Yrjö Järvinen pj., Kalle Hakanen, Toivo Mäkinen, Siiri Järvinen ja Jenny Kallio.

Tyrväässä: Kalle Pohja pj., Väinö Ojala, Yrjö Lastunen, Hannes Mäkelä ja Osk. Tyrvänen.

Sääkskoskella: Frans Salmela pj., Vilho Kröpi, Otto Nieminen ja Reino Lohennena.

Kiikoisissa: Lauri Nokari pj., Lauri Lehtonen, Yrjö Vallin, Niilo Lehtonen ja Lauri Hohkala.

Myymäläneuvostot ovat pitäneet 79 kokousta.

TILIENTARKKAILU.

Tilit ja kirjanpidon vuodelta 1938 ovat tarkastaneet KKn määrääminä T. J. Puumalainen ja K. Ritari, sekä osuuskuntakokouksen valitsemina Hugo Tuominen ja Vilho Ojala.

Hallintoneuvoston valitsemina kuukausitarkkailijoina ovat toimineet Hugo Tuominen ja Eino Jyränö ja sekä johtokunnan puolesta A. Suuniittu. Tarkastuksen he ovat toimittaneet vuoden ajalla 12 kertaa.

Myymäläneuvostot ovat huolehtineet myymäläin kassaintarkastuksista.

OSUUSKUNTAKOKOUKSET.

Osuuskuntakokouksia on pidetty sääntöjen määräämät 2, joista pöytäkirjaan on merkitty 23 pykälää.

Aluekokouksia on pidetty eri myymäläin alueilla 10.

EDUSTUS KESKUSJÄRJESTÖISSÄ.

Osuuskuntamme edustajina KKn, OTKn, Kansayhtiön ja Hämeen-Satakunnan osuuskauppaliiton kokouksissa v. 1938 ovat olleet Kalle Pohja, Yrjö Järvinen ja L. Mäntylä.

HENKILÖKUNTA.

Kuluneen vuoden aikana lisääntyi liikkeemme henkilökunta tavallista runsaammin, 10 hengellä, aiheuttaen suurimman lisäyksen 7 henkeä leipomon perustaminen.

Henkilökunnan keskuudessa tapahtui seuraavat muutokset:

Erosi: kirjanpitäjä Sylvi Jokinen, myymälänhoitajat K. Kangas Tyrvään myymälästä, Sylvi Peltonen Kiikoisten myymälästä ja Matti Kuusisto Karkun myymälästä, myyjät K. Kankaanpää ja Elli Jalonen. Eronneiden tilalle ja uusia toimihenkilöitä on valittu seuraavasti: Veikko Niininen Tyrvälle ja hänen melkein heti erottua Toivo Kosonen, Heikki Koivuranta Kiikoisiin, Esko Ukkola Karkkuun, Kaija Syrjalä kirjanpitäjäksi, myyjiksi Ilma Turri ja Pekka Pohja, harjoittelijoiksi Helvi Halonen, Kerttu Kapanen ja Helge Nurminen.

Leipomoon valittiin seuraavat henkilöt: Martti Starck mestariksi, Tuovi Elomaa, Tyyne Lehtimäki, Aune Länsilä, Mirja Lehtinen, Sylvi Koivisto ja Pekka Mäkinen.

Henkilökunta jakaantuu eri toimialoille seuraavasti:

	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Konttori	1	1	2
Myymälät	9	8	17
Varasto	2	—	2
Leipomo	2	5	7
	14	14	28

LIIKETULOKSET JA TALOUDELLINEN ASEMA.

Liikkeen tuottama tulos oli kertomusvuonna suurempi kuin milloinkaan aikaisemmin, sillä ylijäämä ilman poistoja oli mk 182.901:80 ja poistojen jälkeen mk 137.115:85.

Taloudellinen asema on vielä pysynyt tyydyttävänä, vaikka kertomusvuonna jouduimme käyttämään varoja kiinteistöihin ja kalustoihin lähes 300.000:— markkaa. Liikkeemme rahastot ja tilikauden ylijäämä ovat 667.890:16 kun taas kalustojen ja kiinteistöjen kirjanpitoarvot ovat 650.000:—, joten liikkeemme laajentaminen on tapahtunut täysin terveellä pohjalla.

Liikkeemme tulot ja menot prosenteissa olivat seuraavat:

Tulot:		Menot:	
Myynnistä.....	8,02	Palkat	4,22
Tuotannosta	0,99	Yleiskulut	2,72
Kassa-alennukset.....	0,27	Korot	0,91
Vuosialennukset.....	0,89	Poistot	0,69
OTKn ylijäämänpalautus	0,45	Ylijäämä	2,06
	10,60		10,60

Yksityiskohdittain näkyy liikkeemme taloudellinen asema omaisuus- ja tulostaseesta, jotka ovat seuraavilla sivuilla.

TILI-

Omaisuuustase

Varat:

Rahaa kassassa	126.882:20
Pankkitalletukset	14.737:40
Tavaravarastot	1.408.134:—
Saatavat	32.000:—
Tilisaatavat	6.246:65
Kalustot	125.000:—
Kiinteistöt	525.000:—
Arvopaperit	174.112:—
	<u>mk 2.412.112:25</u>

Tulostase

Tulot:

Myynnistä	532.934:67
Leipomon bruttoylijäämä	66.007:15
Kassa-alennukset	17.793:01
Vuosialennukset	57.515:50
OTKn ylijäämän palautus	29.651:—
	<u>mk 703.901:33</u>

KERTOMUS.

31/12 1938.

Velat:

Tilivelat	519.864:26
Tunnusteet	450.000:—
Velkakirjalainat	6.363:34
Säästökassa	676.183:24
Osuuspääoma	66.811:25
Rahastot	530.774:31
Varat. maks. kust.	25.000:—
Tilivuoden ylijäämä	137.115:85
	<u>mk 2.412.112:25</u>

1/1—31/12 1938.

Menot:

Palkat	280.145:80
Yleiskulut	169.456:35
Korot	60.163:48
Verot	11.234:10
Poistot kalustoista	20.815:20
Poistot kiinteistöistä	24.970:75
Tilivuoden ylijäämä	137.115:85
	<u>mk 703.901:33</u>

Ylijäämän käyttö.

Tilikauden ylijäämä	137.115:85
Sääntöjen mukaan	
Vararahastoon 50 %	68.557:95
Käyttörahaan 10 %	13.711:55
	<u>Jäännös mk 54.846:35</u>

on osuuskuntakokouksen käytettävissä. Tämän summan ehdottaa johtokunta käytettäväksi seuraavasti:

Hallintoneuvoston käyttörahaan	2.000:—
Johtokunnan käyttörahaan	1.000:—
	<u>Siirto 3.000:—</u>

	Siirto	3.000:—	
Hautausapurahastoon		2.000:—	
Osuuspääomalle korkoa 5 %		3.500:—	
Ylijäämän palautukseen 1 %		45.000:—	
Yleishyödyllisiin tarkoituksiin		1.200:—	
Jäännös vararahastoon		146:35	
	mk	54.846:35	

Jos tämä johtokunnan ehdotus hyväksytään, tulevat osuuskunnan rahastot olemaan seuraavat:

Vararahasto	457.778:61	
Käyttöraho	127.725:33	
Hallintoneuvoston käyttörahasto	7.696:—	
Johtokunnan käyttörahasto	2.000:—	
Hautausapurahasto	2.000:—	
Osuuspääoman korkorahasto	7.291:35	
Osuuspääoman takaisinmaksurahasto ..	3.784:37	608.275:66
Ylijäämän palautusrahasto	58.414:50	
	mk	666.690:16

Kiikassa helmikuun 1 p:nä 1939.

JOHTOKUNTA.

L. MÄNTYLÄ. KALLE LEHTINEN. AUG. SUUNIITTU.

TILINTARKASTUSLAUSUNTO.

Keski-Satakunnan Osuusliikkeen r.l. varsinaisen osuuskunta-kokouksen valitsemina olemme suorittaneet osuusliikkeen vuoden 1938 tilien tarkastuksen. Tutustuttuamme tilinpitoon, pöytäkirjoihin, asiapapereihin sekä käytännössä oleviin valvonta- ja tarkkailutapoihin olemme todenneet seuraavaa:

1. Tilien avaus oli suoritettu oikein samoin kuin tilinpäätöskin. Kirjanpito, siihen liittyvine erikoisjärjestelmineen on tarkoituksemukaisesti järjestetty ja oli se oikein ja huolellisesti hoidettu.

2. Kassavarojen hoito, tulo- ja menotodisteiden kirjaus ja hallintoelinten taholta tapahtuva tarkkailu olivat moitteettomalla kannalla. Käteiskassa oli laskettaessa kassatilin saldon mukainen. Pankkitilin saldon paikkansapitävyydestä hankittiin tilintarkastuksen kuluessa selvitys.

3. Tilinpäätöksen perusteet ovat mielestämme vakavaraiset niin hyvin tavaravarastoihin kuin muihinkin omaisuusosiin nähden. Velkaerät, säästökassan saldo, osuuspääoma ja osuuskunnan rahastot niihin luettuna olivat oikein merkityt tilinpäätökseen.

4. Osuusliikkeen hallinnossa ja hoidossa on tunnollisesti noudatettu osuuskunnan sekä säästökassan sääntöjen määräyksiä. Eri omaisuuserät on palovakuutettu kohtuullisista määristä. Kiinteistöjen omistus- y.m. asiapaperit ovat saamiemme selostusten mukaan kunnossa.

Kun lisäksi saatoimme todeta, että osuuskunnan asioita on hoidettu edelleenkin onnistuneesti, ja kun ei muutenkaan ilmaantunut huomauttamisen aihetta, ehdotamme:

että tilinpäätös vahvistettaisiin;

että tili- ja vastuuvollisille myönnettäisiin vastuuvapaus vuodelta 1938.

Johtokunnan ylijäämäkäyttöehdotus on sääntöjen mukainen, joten puollamme sen hyväksymistä.

Kiikassa helmikuun 3 p:nä 1939.

K. RITARI.

KKn määräämä tilintarkastaja.

T. J. PUUMALAINEN.

KKn määräämä tilintarkastaja.

HUGO TUOMINEN.

Osuuskunta kokouksen
valitsema tilintarkastaja.

VILHO OJALA.

Osuuskunta kokouksen
valitsema tilintarkastaja.

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO.

Tarkastettuaan johtokunnan laatiman toiminta- ja tilikertomuksen vuodelta 1938, sekä tilintarkastajain siitä antaman lausunnon, jättää hallintoneuvosto ne osuuskunnan sääntöjen 21 §:n 10 ja 11 kohtien mukaisesti osuuskunnan varsinaisen kevätkokouksen käsiteltäviksi, ehdottaen, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja johtokunnan ehdotus vuosilylijäämän käyttämisestä hyväksyttäisiin.

Kiikassa helmikuun 19 p:nä 1939.

VÄINÖ OJALA.

Puheenjohtaja.

L. Mäntylä.

Sihteeri.

KESKUSJÄRJESTÖT.

Kulutusosuuskuntien Keskusliiton tehtäviin kuuluu, kuten tunnettua, osuuskappapolitiikan ohjaaminen, osuuskaupallisen valistus- ja kasvatustyön suorittaminen, liikkeenhoidollinen neuvonta, tilintarkastustyö sekä toimenvälitys. Näiden tehtävien ohella KK harjoittaa paperitavarain tukkukauppaa ja omistaa kirjapainon, kirjansitommon, paperipussitehtaan, tarkkailuväline-tehtaan, paperinliimauslaitoksen, leimasintehtaan ja metallitehtaan. KKn liikevaihto viime vuoden aikana nousi 24,0 milj. markkaan. Lisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 2,5 milj. mk.

Vuoden kuluessa perustettiin kolme uutta osuusliikettä, nimittäin Ol. Laatokka (Lahdenpohjan kauppala), Andelsaffären Ådalen (Närpiö) ja Ol. Paavonseutu (Saarijärvi). Näistä Åa. Ådalen ja Ol. Paavonseutu eivät vielä v. 1938 aikana aloittaneet toimintaansa. Kun KKn jäseniksi liittyi vuoden aikana jo edellisenä vuonna perustetut Pihtiputaan Ok. (Pihtipudas) ja Taka-Lapin Ol. (Petsamo, Salmijärvi), lisääntyi KKn jäsenosuusliikkeiden luku kolmella eli 122:sta 125:een. Sen lisäksi on KKn jäsenenä kolme keskusjärjestöä.

Osuusliikkeisiin liittyi vuoden aikana 35.701 uutta jäsentä. Toisaalta jäseniä erosi, erotettiin tai kuoli yhteensä 12.136. Täten osuusliikkeiden jäsenmäärä lisääntyi 23.565:llä ja vuoden päättyessä se oli 306.160.

Osuusliikkeiden liikevaihto nousi viime vuoden aikana 2.082,9 milj. markkaan. Liikevaihdon lisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 234,6 milj. markkaa eli 12,7 %.

Osuusliikkeiden myymäläin lukumäärä viime vuoden päättyessä oli 2.331. Lisäys vuoden aikana oli 173.

Osuusliikkeiden säästökassain talletuskanta oli vuoden päättyessä 400,7 milj. markkaa. Vuoden aikana tuotiin säästökassoihin 178,4 milj. mk ja otettiin 142,2 milj. mk, joten säästöön tuotiin 36,2 milj. mk enemmän kuin säästöstä otettiin. Kun pääomiin vuoden aikana liitettiin korkoja 15,1 milj. mk, oli lopullinen talletuskannan lisäys 51,3 milj. mk. Vastakirjain lukumäärä vuoden päättyessä oli 148.209. Lisäys vuoden aikana oli 3.742.

Osuustukkukaupan r.l. liikevaihto v. 1938 oli 1.195.930.015 mk. Liikevaihdon lisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 101,2 milj. mk eli 9,2 %.

OTKn omista tuotantolaitoksista lähetettyjä tuotteita laskutettiin 228.853.923 mk:n arvosta. Lisäys edelliseen vuoteen verrattuna oli 6,8 milj. mk eli 3,1 %.

Eri tuotantolaitosten kehitys oli seuraavanlainen.

Kahvipaahtimo lähetti viime vuonna 2.829.233 kg paahtettua kahvia. OTKn välittämästä koko kahvimäärästä kulki siten jo 80,2 % paahtimon kautta. Edellisenä vuonna oli paahtimon lähettämän kahvin määrä 2.289.828 kg, joten lisäys viime vuonna oli 539.405 kg eli 23,6 %. Lähetetyn kahvin raha-arvo oli 60,3 milj. mk ja oli siinä lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna 3,3 %.

Helsingin myllystä lähetettiin viime vuonna 10.089.077 kg erilaisia vehnäjauhoja, 2.097.861 kg kaurahiutaleita ja 4.559.816 kg erilaisia rehuja, eli yhteensä 16.746.754 kg, raha-arvoltaan 59,6 milj. markkaa. Edellisenä vuonna oli määrä 13.893.748 kg ja raha-arvoltaan 55,5 milj. mk.

Jääsken ruisjauhomyllystä lähetettiin jauhoja kaikkiaan 6.455.409 kg, raha-arvoltaan 17,6 milj. mk. Edellisenä vuonna lähetettiin 8.840.550 kg, ja oli lähetettyjen jauhojen raha-arvo 26 milj. markkaa. Jauhatusmäärän vähennys johtuu pääasiassa viime kesän hyvästä kotimaisesta ruissadosta ja rahamäärän suhteellinen alentuminen alemmista hinnoista.

Margariinitehtaalta lähetettiin margariinia ja tekoihraa yhteensä 2.112.548 kg, raha-arvoltaan 25,3 milj. mk. Edellisenä vuonna lähetettiin yhteensä 1.897.640 kg ja oli lähetetyn määrän raha-arvo silloin 23,4 milj. markkaa. Lähetetyn tavaran määrässä oli lisäystä 11,8 %, mutta raha-arvossa vain 8,3 %.

Pukimon valmisteiden viime vuoden laskutukseen toimitetun määrän raha-arvo oli 20,9 milj. mk, edellisenä vuonna 19,5 milj. markkaa. Lisäys 7,6 %.

Neulomon valmisteiden viime vuoden laskutukseen toimitetun määrän raha-arvo oli 13,9 milj. mk, johon sisältyvät myös valtiolle toimitetut äitiysavustuspakkaukset. Edellisen vuoden laskutusten määrä oli 10,7 milj. mk.

Naisten pukimo lähetti vuoden kuluessa valmisteitansa kauppaan 1,6 milj. markan arvosta. Siinä oli lisäystä edellisestä vuodesta 1,6 %.

Vuodevaatetehtaan valmisteita lähetettiin 4,2 milj. markan arvosta. Tässä määrässä oli lisäystä 18,9 %.

Teknokemiallisesta tehtaasta lähetettyjen tuotteiden raha-arvo oli 9,5 milj. markkaa ja lisäys edellisestä vuodesta 3,7 %.

Tulitikkutehdas lähetti 52.842 laat. á 1.000 rasiaa, josta määrästä osa meni ulkomaille. Toimitetun tavaran raha-arvo, 5,8 milj. markkaa, oli 4,9 % pienempi kuin edellisenä vuonna. Huo-

mioon on kuitenkin otettava, että edellisen vuoden raha-arvoon sisältyi 2,3 milj. markkaa tulitikkuveroa, jota viime vuonna ei kannettu.

Lihanjalostustehdas Viipurissa on jatkuvasti saanut tuotteilensa tasaisesti lisääntyvän menekin. Viime vuonna lähetetyn tavaran raha-arvo oli 9,9 milj. mk ja lisäys 25,3 %.

Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Kansa myönsi vuoden 1938 aikana uusia henki-, ryhmähenki- ja haudausvakuutuksia 212,2 milj. markan määrälle. Varsinaisten henkivakuutusten hankinta nousi 22.962 vakuutukseen 204,1 milj. markan vakuutussummalle. Lisäys edellisestä vuodesta on vakuutusten luvussa 1.728 kpl eli 8,1 % ja vakuutussummassa 24,2 milj. markkaa eli 13,5 %. Hankintatulos on sekä vakuutusten luvussa että vakuutussummassa parempi kuin koskaan aikaisemmin.

Uudet henkivakuutukset tulivat edelleen hyvin lunastetuiksi. Kun lisäksi vanha vakuutuskanta pysyi hyvin voimassa ja kuolleisuus muodostui kohtuulliseksi, voitiin vakuutuskantaan saada suurempi lisäys kuin koskaan aikaisemmin. Vuoden lopussa nousi koko henkivakuutuskanta yli 1.300 milj. markan.

Keskinäisen Palo- ja Tapaturmavakuutusyhtiö Kansan palovakuutusosaston, suoraan hankkimien palovakuutusten kanta nousi vuoden 1938 päättyessä 62.337 vakuutukseen 2.742,5 milj. markan vakuutussummalle. Lisäys edellisestä vuodesta on vakuutusten luvussa 5.964 ja vakuutussummassa 353,9 milj. mk. Palovahinkoja sattui vuoden kuluessa suoraan hankitussa kannassa 195 eli 34 enemmän kuin edellisenä vuonna. Palokorvauksiin käytettiin 1,6 milj. mk eli 0,2 milj. mk enemmän kuin edellisenä vuonna.

Myöskin tapaturmavakuutusosaston toiminta osoitti suotuisaa kehitystä. Vakuutuskantaan voitiin merkitä huomattava lisäys ja korvaukset pysyivät edelleen kohtuullisina.

Kuluneen vuoden aikana liitettiin Palo-Kansan toimintaan myös uusi vakuutushaara, nimittäin liikennevakuutus. Vuoden päättyessä oli näitä vakuutuksia voimassa noin 1.000 kpl.

Eläkelaitos Tuen vakuutettujen luku lisääntyi vuoden 1938 aikana 684:lla, nousten 3.630:een. Vakuutettujen vuotuinen eläkesumma kasvoi 5,6 milj. markalla, nousten vuoden lopussa 27,9 milj. markkaan.

Eivät meillä LEIVÄT vanhenemaan jouda!

Maukkaana ja mureina, useinkin vallan lämpöisinä joutuvat ne ostajain herkuteltaviksi. Meiltä saattekin aina

tuoretta kahvi-
ja ruokaleipää,

joko yksinkertaisempaa arkileipää tai juhavia herk-
kuleivonnaisia, miten tilaisuus kulloinkin vaatii.

Keski-Satakunnan Osuusliike